

Виходить у Львові що
дня (крім веділь і гр.
кат. свят) о 5-їй го-
дині по полуночі.

Редакція і
Адміністрація: улиця
Чарнецького ч. 12.

Письма приймають ся
лиш франковані.

Рукописи звертають ся
лиш на окреме жадане
і за зłożенем оплати
поштової.

Рекламації незапечатані
вільні від оплати
поштової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

ВІСТИ ПОЛІТИЧНІ.

(Російський гнет в Фінляндії і демонстрації
фінляндського населення.)

В р. 1808, коли Росія забрала від Швеції Фінляндію, запоручили російські цари Фінляндцям повну автономію з конституцією, уживанням краєвого язика в урядах, і окремою фінляндською армією. Майже ціле століття російські цари придержувалися тих зобов'язань, аж за теперішнього царя настали для Фінляндії інші часи. Фінляндію влучено в російський торговельний округ, заведено по школах обов'язкову науку російського язика, в урядах заведено язик російський, знесено самостійний поштовий заряд фінляндський, понаслало самовільно до Фінляндії російських урядників, а найновішим парским указом запесено і фінляндську армію, а фінляндських новобранців скликано до служби в російських полках. Против тих всіх заходів, а особливо проти послідного указу стали Фінляндії протестувати демонстраціями, а демонстрації мусіли прибрати великі розміри, коли в урядовій „Фінляндській Газеті“, видаваній в російському языці, з'явився такий опис послідних подій:

Указом з дня 29 червня 1901 р. оголошено новий закон о військовій повинності для великої княжества фінляндського. До того часу фінляндські полки виконували лише територіальну службу, прим. як австрійська краєва оборона, та новий закон призначав Фінляндії до служби хоч би де в цілій російській імперії. Ті не могло подобатись Фінляндцям, котрі все числили на свою законами запрещену окреміш-

ність. Тому зачали збиратись визначніші патроти до Гельзінфореу і по приватних нарадах уложили 17 серпня проглямацию до пасторів, в котрій їх завзвивали, щоби они послужили добрим приміром та не оголошували парохіянам з проповідниць, як того дамагає право, того маніфесту о військовій повинності, щоби тим способом не дати ему навіть тіни правної сили.

В слід за цею проглямациєю зачали се-ред людності розповсюджувати другу п. заг.: „Як належить поводити ся в справі військової повинності“, в котрій мов би то парохіянин просить своїх пасторів, щоби того маніфесту не оголошували, бо як би до того прийшло, що котрій начне его відчитувати в церкві, за-протестують всі і вийдуть. Кромі тих проглямаций показало ся в краю велике множество найрізніших брошур і писем, печатаних головно в Штокгольмі і Штетіні, в котрих пред-ставлено населеню новий закон о військовій по-винності тенденційно і неірно.

Пішовши за указаною в наведених проглямациях програмою, богато пасторів не опо-вістило маніфесту і звинялись одін, що внесли прошу до царсько-фінляндського сенату озвіль-нені їх від того обов'язку, другі заявили прямо, що не можуть признати маніфестови сили і значіння права, тож не можуть его оповістити народови в супереч своїї совісти і зложеній присязі. Фінляндський сенат відкинув прошу пасторів і поручав консисторіям починити від-повідні кроки, щоби се право як найкоршое оголосити.

З того часу, поки випечатано той мані-фест в „Своді законов“ та розіслано по ці-лій Фінляндії, скористала агітація, підгото-вивши до опору впливову інтелігенцію, а по-

декотрих громадах навіть і сам народ. Тож коли прийшло до відчитування маніфесту, по церквах, зверталися одиниці, переважно з ін-телігенції, до пастора і жадали в імені парохіян, щоби не читав „документів“, виданих не в дорозі усталований основними законами“; деинде знову переривано читане співом псальму: „Господь наша сильна оборона“, або всі га-ласливо виходили з церкви. А бувши навіть слухачі, що насильно проганяно з церков, ви-ривано пасторам документи, а обжалуваних опієля місцеві суди —увільняли.

Помимо категоричного приказу сенату і епископів, деякі пастори таки не відчитали ма-ніфесту, за що потягнено їх до одвічальності; а до відчитання маніфесту делеговано пасторів, що не мають своїх окремих парохій. Так при-настор Гальме мав в одній з гельзінгфорських церков відчитати маніфест 16, а в другім 23 лютого. Залідво зачав пастор 16 лютого чита-ти маніфест, аж тут зібрала ся округа ного група мальконтентів під проводом редактора днівника Raivalheti, Еро Ека, котрий і заявив: „В імені фінського народа просимо не читати маніфесту і зійти з проповідниці“, а дальнє пронеслось: „Всі з тим годимось!“ і начато синувати: „Господь наша сильна оборона“, так що пастор мусів перестати читати.

Участників демонстрації візвав комісар поліційний до царкулу, щоби списати з ними протокол. Они не усіхали комісара і пра-ставлено їх поліціянтами. По переслуханю всіх задержано в арешті. Серед арештованих нашов ся ректор шведського лицая Бондердорф, адвокати: Гартман, Валін і інші, котрих по списанню протоколу пущено на волю. — Ко-ли же слідуючої неділі т. є. 23 лютого пастор Гальме в другій церкві мав відчитати мані-

ВІНО.

(З французького — Гі де Монассанта.)

Ніхто не дивує ся, що пан Семен Лебріман оженився з панною Іванною Кордіс. Пан Лебріман набув саме потаріят по батьку Башільону; очевидно, що треба було гроши, аби за платити; а панна Іванна мала триста тисяч франків готівки.

Пан Семен був хорошим, проворним хлопцем; его елегантія була трохи пропінівальна, але достаточно елегантія, що було в Бутіні досить рідке.

Панна Іванна була привадна і сувіжка; принада її була трохи штизна і сувіжість може надто розцила, але достаточно була хороша, молодою дівчиною.

Весільний обряд порушив ціле Бутіні.

Всі хвалили дуже молодих, котрі усунулися в домашній захист уживати щастя, укладаючи собі просто, що за кілька днів зроблять прогульку до Парижа.

Пречудні були ті перші хвили. Пан Лебріман у мівністі в перші відношення спільнога пожиття тільки пісністі, тілько зручності, тілько правдивої горячої любові! Приймив засуду: „Треба уміти ждати, а всі бажання будуть виповнені“.

Умів бути рівночасно терпеливим і енергічним. Успіх був скорий і цілковитий.

По чотирох днях молода пані обожжала свого мужа. Не могла обйтися без него, цілий день мусіла бути при нім, та пілувала, пестила, дотикала білим ручками лінія, бороди, носа, і т. д. Сідала напротив, і беручи за уши, говорила: „Замкни очі, отвори уста!“ Піддавав ся тому приказові з довіrem, примикив очі до половини, і за послух діставав великий, сердечний, довгий поцілуй, від котрого розходилося ему тепло по цілім тілі.

І з своєї сторони не мав досить песто-ций, досить сил, досить рук, досить цілої своєї особи, аби вказувати їй своє привязане від ра-на до ночі і на відворот.

По тиждні такого щастя, сказав вкінці свій улюблений товарищ:

— Коли хочеш, поїдемо до Парижа на другу середу. Будемо бавити ся, як справді залиблені, будемо ходити по реставраціях, те-атрах, казарнях, всюди, всюди.

Скочил з радості.

— Ах, так, так! Ідьмо, ідьмо, як най-скорше!

Він знов почав:

— А відтак, позаяк не треба о пісні за-бувати, скажи вітцею наперед, аби приладив твоє віно; вз'єми его від разу, і за однім заходом заплатимо умовлену суму батькові Пашільон.

Відповіла:

— Завтра рано скажу ему!

В нагороду за ту милу обітницю взяв єї на руки та став носити по комнатах, що она від тиждня так любила.

Слідуючої середи отець і мати відвідали на залізничний дворень дочку і зятя, що їхали до столиці.

Отець говорив:

— А я все таки кажу, що то нерозумно мати при собі тілько гропій. — А молодий потар усміхався:

— Нехай тато не чепокоять си, маю вправу в таких річах. Очевидно, що в моїм званию лучає ся мені нераз мати й мілон при собі. Тим способом упикаємо множество непотрібних формальностей і клопотів. Прошу цілком не непокоїти ся.

Урядник крикнув:

— Подорожні, що йдуть до Парижа, прошу віддати!

З ісіхом всли до вагона, де були вже якісь дві старші пані.

Лебріман шепнув жінці до уха:

— То нудне, не буду міг курити.

Она відповіла тихлько:

— Мені та також не подобає ся, хоч не здадл твого пиг'ара.

Поїзд синув і рушив скоро з місця. Подорож тривала дві години, в часі котрих не богато могли собі сказати, бо дві старші

фест, перешкодив єму той сам Бонедорф криком: Пасторови не вільно читати постанов о військовій повинності, бо они незаконні, видані не приписаною дорогою і ми протестуємо проти їх відчитання". До тій заяви прилучилися парохіяни з окликом: "Не можна щось подібного відчитувати!" стали співати: "Господь наша сильна охорона" і не допустили пастора Гальмого до відчитання маніфесту.

Коли люди вийшли з церкви, візвала поліція головних демонстрантів до циркулу поліційного для спасання протоколу. Іх оточила товща народу, котра мимо візовань поліції не уступила та привела задержаних аж до циркулу. Там всі задержались та заперли приступ до сусідніх улиць. На всі візовані поліції до розходу, товща відповідала окликом "гура!" так, що треба було привати жінку поліцію, що розігнала товщу, а кілька осіб за спір приарештовано.

Між візованими до циркулу для списання протоколу, були ѹїк іншими: В. ректор Бонедорфер, магістри філософії: Гуго Блатник і Генріх Стель, урядник фінляндської губернії В. Гольмберг, секретар сенату Еміль Фурнгельм, котрій побив палицею комісаря поліції, кілька осіб з посеред шкільної молодіжі і інші. — Всі протоколи, в тій спріві списані, переслано місному урядові в щай потягненя винних до судової одічальності.

Н О В И И И.

Львів січ 24-го марта 1902.

Анкета для санаций краєвих фінансів. Насідком ухвали сойму скликав краєвий виділ на 24 с. м. о годині 11 перед полуднем анкету посольську для обдумання способів, якими би можна достаточно заохочити фонд бравий. — До участі в анкеті запрошенні наступні: др. Юл. Дунавський, Давид Абрагамович, Адам гр. Голуховський, Стан. гр. Баден, др. Волод. Козловський, др. Юл. Лео, др. Йос. Мілевський, др. Ед. Олесницький, Альб. Райский, др. Фр. Напіковський, Фр. Крамарчик і Тад. Романович. Намісництво делегувало до анкети радника двору гр. Волод. Лося. Наради будуть відбуваються в сали красного виділу.

Руский народний театр, перебуваючи в Станиславові, заповідає дальнє отє вистави: В понеділок дія 24 марта "Шалавило", комедія

шані цілком не спали. Як літні опинилися на дверці съв. Чазаря, сказав пан Лебріман жені:

— Коли хочеш, дорога, підемо насамперед на сідане, до котрої небудь гостинниці при бульварі, відтак вернемо спокійно, аби зібрати річки.

Згодила ся з радостю:

— Так, так ходім на сідане; чи то далеко?

Відповів:

— Так, трохи далеко, але возьмемо омнібус і він завезе нас на місце.

Здивувала ся:

— Чому не взяти філякру?

Почав її докоряти з усміхом:

— То ти така господиня? Філякру на п'ять мінут дороги. Шість су мінута! Пані не хоче собі нічого відмовити!

— Правда — сказала трохи зміщана.

Переїздза саме великий омнібус, запряжений трема тяжкими кіньми.

Лебріман кликнув:

— Кондуктор, гей, кондуктор!

Тяжкий віз задержав ся. Молодий нотар, попишаючи скоро скену до середини, говорив:

— Сідай в середині, я скочу на гору, аби закурути пігтаро перед сіданем.

Не мала півть часу, аби відповісти. Кондуктор, що взяв сі під рамя, помагаючи війти до воза, пихнув її до середини, де опинила ся налякано на лазочці і бачила лише крізь заднє віконце зникаючі ноги мужа, що ліз на гору омнібуса.

І сідла спокійно трохи налякано, поміж двома старими панями, від яких заносило люлькою, — і старою жінчиною з пісніком.

в 5 актах К. Глинського; у вівторок дня 25 марта „Наташка Полтавка“, народна опера в 3 актах І. Котляревського.

Марш „Соколів“. У нас загально відчувається потреба маршових пісень. Ту, потребу в часті старається заспокоїти і Я. Ярославенко, що видав перед роком фортечну композицію ім'ю „Це не вмерла“, а тепер скомпонував на один голос і випустив у світ „Марш Соколів“; дістати его можна по десятій ціні 10 сot. в „Руській Соколі“ у Львові. Весь дохід призначений на пропор львівського „Сокола“.

Жіноче віче. Піднісаній комітет повідомляє от-сім, що дня 25-го в. ст. марта точно о годині 3-ї з походу відбудеться в Станиславові в комітатах „Руської Бесіди“ ул. Собіського ч. 28, жіноче віче. На єтій вічі реферувати муть: Ви. и. Малицка! Про організацію жіночтва по містах і селах. — Ви. и. Боксельська. Про становиско жінок. — Ви. и. Трусевічівна. Про ушіверситет. — З огляду на те, що се буде перший крок на полі організації і перша прикладна маніфестація руського жіночтва в Станиславові, просимо о як найчисленніші участь, щоб той наш виступ вийшов величаво. — О год. 1/2/8 точно представлена буде в руско-пародій театрі „Наташка Полтавка“. По представленю в комітатах „Руської Бесіди“ комітет: Барішева, Кульчиця, Караповичева, Рибчукова, Шахновичева, Мардаровичева, Чорицькова, Витошинська, Цурковська, Скоцдонолева, Турчановичева, Весоловска, Ненаровичева, Кобилянська, Кульчицька.

† **Теофіль Терлецький**, артист майстр, помер в Монахові, в 31-ім році життя. Нокійний був родом зі Львова і в часі своїх ушіверситетських студій взяв участь в житті молодіжі. Був талановитим майстром, а їго твори поміщував варшавський *Tygodnik Ilustrowany*. Нокійний мав дар до рисовання харacterистичних карикатур і етических ілюстрацій, які давніше містив в „Зеркалі“. В. с. и.

Страшний вчинок божевільного. В Хебі (Егер, в Чехії) стала ся сими дніми така страшна подія. Машиніст від локомотиву при буштеградській залізниці, Льоренц Штарк, що був за відсутності жінки якоєві первової хороби, забив онога в ночі дві свої доньки, одну 12- другу 15-літню, під час коли они спільно, а відтак ставив ся сам на поштці і розповів, що зробив. Коли прийшла комісія, застала одну дівчину пже незживу, а друга незадовго померла. Штарк допустив ся сего вчинку очевидно в приступі божевільності. Перед нею неділами померла ему в пасажирів операції його жінка, которую він дуже любив і від той пори

ходив він вічно задуманий і як би не свій. Вночі на 20-го с. м. мав він якийсь страшний сон. Він встав тогда з постелі і пішов до кухні. Там побачив він блакочу сокиру, котра тягнула его до себе, як би якоюсь чародійною силою. Безпосередно по тім прийшла ему до голови гадка убитею євої діти. Не могучи опертись тій гадці, взяв він сокиру і допустив ся страшного вчинку.

Вироби масарські подорожні. На відбутих оноги зборах ухвалили львівські масарі підвищити ціну виробів масарських. Причиною того підвищення цін є брак безрог на львівських торгах і заказ довозу безрог з місць навіщених пошистю.

Стережіть ся лъсів! У нас що року але в теперішній пору крутяться більше як коли агенти та продають "на раті" веілякі лъсі і наші і заграниці. По найбільшій часті дішають они не съвідомим річи якийсь помалюваній пасір з написю „Пропспект“, котрий не має ніякої вартості і містить "собі лиш позідомлене, що такий то а такий банк десь в Житаві або Лицеку, в Будашті або Аметердамі, продає такі а такі лъсі на раті. То самі мантії, котрі в страшній спосіб обирають наших людей. Якийсь агент, що ніби то їздить в імені банкера Гербера з Берна на Мораві, продає лъсі з 1860 року по 230 зл. а. в. і каже що за них можна виграти 600 зл. То не щілі лъсі лиши части і они мають низьку вартість 152 зл. Агент той лічнає проспект і каже посплати себі грої до Житави (Zittau) місто в Чехії на саскій граници иолжене так, що половина его лежить ще на нашій, а друга половина на другій стороні — місце дуже догдіде, щоби втечі як пайкорше за границю, скороби було небезпечно. Наші агенти продають знов лъсі угорської льотерії клясової, а наші люди дають ся також і на єю льотерію легко ловити та посилають гроши чортові в ауби. Тота клясова льотерія то приватне скидівське підприємство; жиди канціталісти зложили ся і зробили льотерію а їх агенти пхочуть таки силоміць лъсі нашим людем. Помінувшись вже то, що на єжді льотерії єсть лиши слаба надія щось виграти, то угорська льотерія ще й заказана у нас. Найбільше не туманити себе ніякою надією як то може удасть ся щось виграти, не слухати агентів і не брати від них лъсів, а найлішко екладати грої в почтовій класі онадності.

— Як то далеко — говорила собі Іванна. — Щоби лиши не побаламутив що? Може заспав? Від щількох днів був дуже змучений.

Неволи всі подорожні висіли один по другім. Лягнула ся сама, ділком сама. Кондуктор крикнув:

— Ванжірар!

Коля не рушала ся, крикнув другий раз:

— Ванжірар!

Поглянула на него, зрозумівши, що до всі говорить, бо не було нікого іншого.

Вкінди спітала:

— Де ми?

Відповів грубо:

— Ми у Ванжірар до ліха, вже, двайсятый раз то поетарю!

— Чи то далеко від бульвару?

— Якого бульвару?

— Алеш.. бульвару Італійського!

— Вже шмат часу, як ми его минули.

— Ах! то прошу сказати мому мушеви.

— Мужеви? Де?

— На горі.

— На горі вже від давна нікого нема.

Порушила ся налякано.

— Як! то неможливе! Всів разом зі мною.

Прошу добре поглянути; мусить там бути!

Кондуктор почав лягти ся.

— Ну, ну, вже досить того, дівче, один пропав, найдеш десяткох інших. Вісідай екоро, досить, досить того. Найдеш скоро другого на улиці.

Очи зайшли їй сльозами, упирали ся ще.

— Алеш пане, помиляєте ся, певне по-

миляєте ся. Мав під пахою великий портфель.

Молода жінщина була пригноблена.

— Дізяго не сів тут зі мною — говорила до себе. Накиєс дивний смуток заволодів нею. Справді, міг дуже добре обійтися без того цигара.

Сестри дама знає задержати віз і вісіли, полишаючи по собі сопух старих спідниць.

Віз рушив, відтак вновь задержав ся. Стара, груба, червона кухарка вісіла сопучи. Сіла і поєгавила собі на колінах кошик з закупленими припасами. Острій зачіп товщи розійшов ся по омнібусі.

— Однак то дельше, як я надіялась — поглядала собі Іванка.

Інши нотарів було дуже прикро, терпливість вічерпувала ся, кінчила ся, мала охоту пласти.

Одні вісідали, другі вісідали. Омнібус їхав і їхав безконечними улицями, задержував ся і знов рушав з місця.

І Н С Е Р А Т И.

„НЕКТАР”

Головний склад у Відні, VI., Webgasse 28.

Товариство для торговлі і складів чаю

Братів К. і Ц. Попов у Москві.

Л. і к. надворні доставці Австро-Угорщини.

Надворні доставці кор. Вел. королів: Греції, Швейц. і Норвегії, Бельгії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892.

Grand prix в р. 1900,

найвища відзнака на загальніх виставах в Парижі,

Grand prix

найвища відзнака на виставі в Антверпені 1894 р.

Доставці Двора царсько-російського

рит. на міди величини 44×80 см. . . . . 12 зр.

ОБРАЗИ

СЪВЯТИХ

Важне для родин і шкіл!

Вечеря Господня Леонарда да Вінчі
рит. на міди величини 44×80 см. . . . . 12 зр.

Сикстинська Мадонна Рафаеля величини 41×31 см. . . . . 4 зр.

Непорочне почаття Мурілля величини 42×32 см. . . . . 4 зр.

Христос при кириці з Самаританкою Каракчіго величини 37½×63 см. . . . . 4 зр.

Ессе Пото Гвіда Рені величини 49×39 см. . . . . 5 зр.

Христос несучий хрест Рафаеля величини 52×36 см. . . . . 4 зр.

Всі ті образи (штихи) наведених славних мальтів нові, надаються дуже добре до шкіл і суть о 50% дешевші як в торговлях образами. Висилуються лише за поспіллатою вже офранковані. Замовляти у М. Кучабіньского Львів, ул. Чарнецького.

Ціни.

Ціни в коронах за одну коробку російської ваги (1 фунт. рос. = 410 грам.)

Вага пачки в фунт. рос.	Nr. 0	1	2	3	3/4	4	5	6	7	8	чай з Цейлону
1/4	15.20	11.-	10.-	9.-	8.20	7.60	6.70	5.80	5.20	4.80	6.70
1/2	7.60	5.50	5.-	4.50	4.10	3.80	3.35	2.90	2.60	2.15	3.35
1/4	3.80	2.75	2.55	2.25	2.05	1.90	1.70	1.45	1.30	1.10	1.70
1/8	-	-	-	-	1.05	0.95	0.85	0.75	0.65	0.55	0.85

При закупні за 20 корон, транспорт і опаковане бесплатно.

MAYER'S-CONVERSATIONS LEXIKON

Цяте шільком перероблене і побільшене видане, новне.

В 17-ох дуже хорошо справлених томах з піктограмами хребтами і рогами, обімає: **100.000** статей, **17.500** сторін тексту, **10.000** ілюстрацій, карт і плакатів, **1000** таблиць і додатків, **158** ілюстрацій хромолітогр., **290** карт.

Бік того два томи доювнюючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового видання того твору, одинокого в загальній літературі, єсть літературним явищем не малої ваги. Розійшлося его в 4-ох видавнях більше як півтора міліарда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличавіший сучасний твір, як словар людского знаня.

Той лексикон можна дістати в комплікті, всі томи параз на сплату по **3 зр. місячно.**

Замовлення приймає **А. ЛЯХДОВСКИЙ**, Львів, Пасаж Гавсмана.

СТЕЛЯ

найновіший інструмент сальоновий швейцарський, самограй, ноти металеві без гачиків в різних величинах. Продає Соболевский годинникар у Львові, площа Марійска (готель французький).